Uitspraak Commissie van Beroep 2017-038 d.d. 8 november 2017
(mr. F.R. Salomons, voorzitter, mr. A. Bus, mr. J.B. Fleers, drs. P.H.M. Kuijs AAG en mr. R.J.F. Thiessen, leden, en mr. H.C. Dobbelaar-ten Cate, secretaris)

Samenvatting

Consument heeft een hypothecaire geldlening bij een bank gesloten in combinatie met een levensverzekering bij Verzekeraar (spaarhypotheek). Consument ontving hierbij op het spaardeel van de betaalde verzekeringspremie een rente die gelijk was aan de door hem betaalde hypotheekrente. Consument heeft de woning waarop de hypotheek rustte verkocht en wenste vervolgens gebruik te maken van de door de bank gehanteerde mogelijkheid om de geldlening tegen gelijke voorwaarden voort te zetten ter financiering van een andere woning ("verhuisregeling"). De bank heeft zich op het standpunt gesteld dat van de verhuisregeling geen gebruik kon worden gemaakt omdat niet uiterlijk zes maanden na de overdracht van de woning aan de bank hypotheekrecht op een andere woning was verstrekt. Verzekeraar heeft in verband met de aflossing van de hypothecaire geldlening de verzekering omgezet in een beleggingsverzekering. Consument maakt aanspraak op ongewijzigde voortzetting van de levensverzekering.
Volgens Consument kon Verzekeraar niet ermee volstaan hem zes maanden de tijd te geven om met de bank tot overeenstemming te komen, omdat voor die termijn geen juridische grondslag bestaat. De Commissie van Beroep verwerpt dit bezwaar. Aan de brochure kon Consument in redelijkheid niet het vertrouwen ontlenen dat hij de geldlening te allen tijde zou kunnen meenemen naar een andere woning, zonder enige beperking in tijd. Uit de tegelijk met de brochure aan Belanghebbende verstrekte 'Toelichting op de offerte en aanvullende voorwaarden ([nummer 2])' bleek dat de bank voor de geldlening een op aanvraag verkrijgbare verhuisregeling hanteerde die Consument "in beginsel" de mogelijkheid bood om de geldlening mee te nemen. Het had Consument dan ook duidelijk moeten zijn dat aan de aldus bij de geldlening overeengekomen mogelijkheid tot het meenemen van de geldlening zekere beperkingen, zoals een termijn, konden zijn gesteld. De bank heeft zich in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat Consument slechts van de verhuisregeling gebruik kon maken binnen zes maanden na de aflossing van de lening. Verzekeraar kan in beginsel niet verantwoordelijk worden gehouden voor de wijze waarop de bank uitvoering geeft aan de geldlening. Van omstandigheden die meebrengen dat Consument in dit geval van Verzekeraar inspanningen mocht verwachten om de bank tot een andere opstelling te bewegen, is niet gebleken. De Commissie van Beroep verwerpt het standpunt dat Verzekeraar ondanks de aflossing van de hypothecaire geldlening gehouden was de levensverzekering ongewijzigd voort te zetten.

Klik hier voor de uitspraak in eerste aanleg.

1. De procedure in beroep

1.1 Belanghebbende heeft bij aangetekende brief van 23 oktober 2016, door de Commissie van Beroep ontvangen op 26 oktober 2016, de uitspraak van de Geschillencommissie van 1 september 2016, dossiernummer [nummer 1], gepubliceerd onder nr. 2016-423, ter toetsing voorgelegd.

1.2 Verzekeraar heeft bij verweerschrift met bijlagen, gedateerd op 23 januari 2017 en ontvangen op 25 januari 2017, verweer gevoerd.

1.3 Belanghebbende heeft bij e-mailbericht van 4 april 2017 nog enige stukken overgelegd.

1.4 De Commissie van Beroep heeft de zaak mondeling behandeld op 10 april 2017. Beide partijen waren aanwezig en hebben hun standpunten toegelicht aan de hand van overgelegde pleitaantekeningen. Voorts hebben zij vragen van de Commissie van Beroep beantwoord.

1.5 Na de mondelinge behandeling heeft Belanghebbende zich tot de Commissie van Beroep gewend bij e-mailbericht van 10 april 2017 met als bijlage zijn e-mailbericht van 29 maart 2016 aan de Geschillencommissie, dat in het dossier van de Commissie van Beroep slechts gedeeltelijk was opgenomen.

1.6 Verzekeraar heeft vervolgens gereageerd bij brief van 10 mei 2017, met bijlagen.

1.7 Belanghebbende heeft ten slotte op 7 juni 2017 nogmaals een reactie gezonden, met een bijlage.

2. De procedure in eerste aanleg

Voor het verloop van de procedure in eerste aanleg verwijst de Commissie van Beroep naar de aan deze uitspraak gehechte uitspraak van de Geschillencommissie van 1 september 2016.

3. Inleiding op de beoordeling van het beroep

3.1 De Commissie van Beroep gaat uit van de feiten die de Geschillencommissie heeft vermeld in de bestreden uitspraak onder 2.1 tot en met 2.9. Die feiten zijn niet betwist en worden voor zover relevant aangevuld met enkele andere feiten die tussen partijen vaststaan. Het gaat om het volgende.

3.2 In 1994 heeft Belanghebbende zich tot een adviseur gewend met het oog op de financiering van de door hem gekochte woning. De adviseur heeft toen bij Verzekeraar een offerte aangevraagd voor een zogenaamd '[naam 1]'. Dit product bestond uit een hypothecaire geldlening bij (een rechtsvoorganger van) [Bank]. (hierna: de bank) in combinatie met een als [naam 2] aangeduide levensverzekering bij (een rechtsvoorganger van) Verzekeraar. De door Verzekeraar verstrekte offerte bestond uit twee delen. Het eerste deel betrof de aanbieding, door Verzekeraar namens de bank, van een hypothecaire lening en vermeldde onder meer het volgende:

> *"Gedurende de looptijd van de hypotheek is geen aflossing verschuldigd, mits de [naam 2] ongewijzigd in stand wordt gehouden."*

Het tweede deel van de offerte betrof de levensverzekering en vermeldde onder meer het volgende:

> *"Zowel de premies, het premiedepôt als de rentevergoeding over het premiedepôt zijn mede gebaseerd op de geoffreerde hypotheekrente. Indien de rente in de hypotheekakte, dan wel in een volgende rentevast periode hiervan afwijkt, zal e.e.a. worden aangepast. (…)*
>
> ***Bijzonderheden***
> *De [naam 2] is een levenslange verzekering in combinatie met een hypothecaire geldlening. De rentevergoeding over het spaardeel van uw premie is gelijk aan de rente die u voor uw lening betaalt. Bij aflossing van uw hypotheek en zodra de waarde van de polis gelijk is aan het aan de polis gekoppelde hypotheekbedrag wordt de rentevergoeding gewijzigd."*

3.3 Naar aanleiding van de aanvraag van Belanghebbende heeft Verzekeraar voorts een brochure verstrekt, alsmede een door de bank opgestelde "Toelichting op de offerte en aanvullende voorwaarden ([nummer 2])". De brochure hield onder meer in:

> ***"Aantrekkelijke rentetarieven***
> *[Verzekeraar] heeft met diverse banken en andere leveranciers van hypothecair krediet goede hypotheekafspraken weten te maken. En omdat we in het groot inkopen, kunnen we u aantrekkelijke rentetarieven en looptijden bieden van diverse marktpartijen.*
> *(…)*
> ***Meeneemregeling***
> *De [naam 3] kan meegenomen worden naar een nieuw aangekocht pand. Soms is het oude huis al verkocht, zonder dat er al een nieuwe woning is aangekocht. Ook in die situatie kunt u uw [naam 3] gewoon in stand houden. Zodra u een nieuw pand koopt, kunt u dan deze spaar-verzekering weer aan uw hypotheek koppelen.*
>
> ***Zekerheid***
> *(…) Over de spaarpremie en het spaarsaldo krijgt u een rendement dat exact gelijk is aan de hoogte van de door u te betalen hypotheekrente."*

De "Toelichting op de offerte en aanvullende voorwaarden ([nummer 2])" vermeldde onder meer:

> *"**Verhuisregeling***
> *In beginsel biedt de bank de cliënt de mogelijkheid om bij verkoop van een woning de (restant)financiering tegen dezelfde rentecondities mee te nemen naar de financiering van een nieuwe woning. Een afschrift van de thans geldende verhuisregeling is op aanvraag kosteloos verkrijgbaar (…)."*

3.4 Een van de bank afkomstige "Toelichting op de offerte en aanvullende voorwaarden voor standaard woonhypotheken" uit 2003 (of later) bevat de navolgende verhuisregeling:

> *"**15. Verhuisregeling***
> *De bank biedt de geldnemer onder bepaalde voorwaarden de mogelijkheid om bij verkoop van de woning waarvoor de hypothecaire geldlening bij de bank is afgesloten, de (restant-)lening tegen dezelfde condities mee te nemen naar de financiering van een nieuwe woning. (…). De voorwaarden zijn:*
> *(…)*
> *c) De periode tussen het aflossen van de oude geldlening en het passeren van de hypotheekakte ten behoeve van de nieuwe geldlening mag ten hoogste zes maanden bedragen;"*

3.5 Naar aanleiding van de inhoud van de offerte en de brochure is Belanghebbende de hypothecaire geldlening met de bank en de daaraan gekoppelde levensverzekering met Verzekeraar aangegaan. Met Verzekeraar is Belanghebbende overeengekomen dat Verzekeraar bij in leven zijn van verzekerden op de einddatum van de verzekering (1 december 2014) dan wel bij eerder overlijden € 170.167,58 (fl. 375.000,-) zou uitkeren. Belanghebbende zou hiervoor een premie betalen van € 600,35 (fl. 1.323,-) per maand tot 1 december 1999 en vanaf die datum € 60,35 (fl. 133,-) per maand tot 1 december 2014. In het op 6 januari 1995 verstrekte polisblad is vermeld:

> *"Bij wijziging van de hypotheekrente wordt de verschuldigde premie opnieuw vastgesteld."*

Op een clausuleblad bij de polis is voorts vermeld dat alle rechten uit de verzekering in pand zijn gegeven aan de bank.

3.6 Op de overeenkomst tussen Verzekeraar en Belanghebbende zijn de Algemene voorwaarden [naam 2] model [nummer 3] (hierna genoemd: "de Voorwaarden [nummer 3]") van toepassing. In deze Voorwaarden [nummer 3] is onder meer het volgende bepaald:

> "***Artikel 1***
> ***Begripsomschrijvingen*** *(…)*
> *Lening: Het op het polisblad vermelde hypotheekbedrag of het daarna, indien er sprake is geweest van aflossing(en) of verhoging(en), gewijzigde hypotheekbedrag, waarvoor de [naam 2] ter aflossingszekerheid dient.*
> *Premiereserve: Het te beleggen deel der premies en de daarover bijgeschreven rente. (…)*
>
> ***Artikel 7***
> ***Premievaststelling***
> *(…)*
> *2. a) Over de premiereserve wordt gedurende de periode dat deze lager is dan het bedrag der lening een rente vergoed, berekend naar een rentevoet gelijk aan het nominale rentepercentage van de lening.*
> *b) Vanaf het moment dat de premiereserve gelijk is aan het bedrag der lening zal onder sub a genoemde rentevergoeding komen te vervallen. De rentevergoeding zal dan worden vastgesteld overeenkomstig het in art. 8 lid 1 sub b bepaalde.*

Artikel 8
Voortzetting van de verzekering
1. Indien de premiereserve tenminste gelijk is aan het bedrag der lening zal de verzekering geruisloos worden voortgezet, waarbij de verzekeringnemer moet aangeven op welke wijze dit moet geschieden.
a) Voortzetting in een [naam 4] polis, waarbij de op dat moment geldende voorwaarden van toepassing zullen zijn. Hierdoor zullen de Algemene voorwaarden [naam 2] komen te vervallen.
b) Voortzetting in een [naam 2], waarbij over de premiereserve als volgt een rente wordt vergoed:
- *Over dat deel der premiereserve dat gelijk is aan het bedrag der lening een rentevoet gelijk aan het nominale rentepercentage van de lening, verminderd met 1,5 procent punt.*
- *Over het meerdere der premiereserve een rentevoet op basis van het interbancair tarief verminderd met 1,5 procent punt."*

3.7 Bij brief van 18 februari 2005 heeft Verzekeraar Belanghebbende doen weten dat de voorwaarden van zijn levensverzekering zijn gewijzigd. Zij heeft Belanghebbende daarbij de nieuwe Algemene Voorwaarden [naam 5] (hierna: "Voorwaarden [naam 5]") gezonden.

3.8 Op 28 juli 2010 heeft de adviseur van Belanghebbende zich bij e-mailbericht tot Verzekeraar gewend, waarbij hij onder meer schreef:

> *"Aansluitend op ons telefoongesprek van hedenmiddag hierbij het verzoek om te bezien wat er mogelijk is voor [Belanghebbende]. (…)*
> *De huidige woning is verkocht, overdracht 15 augustus aanstaande. Klant heeft een optie op een nieuwbouwkavel, maar het passeren van de hypotheekakte kan misschien pas na 6 maanden (na 15/08) plaatsvinden. [De bank] zegt toe dat zij de 9% rente mee laten nemen mits de hypotheek binnen de 6 maanden (na 15/08) passeert bij de notaris. Echter hoeveel bedraagt de rente vergoeding over het opgebouwde kapitaal in de tussentijd. (…)"*

3.9 Naar aanleiding hiervan heeft Verzekeraar de adviseur op 2 augustus 2010 een offerte doen toekomen voor omzetting van de levensverzekering in een beleggingsverzekering. In de begeleidende brief vermeldde zij het volgende:

> *"**Uitzondering**: na overleg met teammanager (…) zullen wij de polis (…) tot uiterlijk 15 februari 2011 in rappel houden. Mocht er binnen deze termijn geen voortzetting plaatsvinden, gaan wij bijgevoegde offerte en aanvraag verder opmaken. Wij attenderen u erop dat er binnen 6 maanden eenzelfde arrangementshypotheek met [de bank] afgesloten dient te zijn."*

3.10 Belanghebbende heeft op of omstreeks 15 augustus 2010 de verhypothekeerde woning overgedragen en de geldlening afgelost.

3.11 De bank heeft Verzekeraar op 25 augustus 2010 verzocht de rentevergoeding over het spaardeel van de verzekering te verlagen van 9% naar 0,02% en voorts toestemming gegeven het pandrecht te laten vervallen.

3.12 Op 21 december 2010 heeft Belanghebbende, via zijn adviseur, bij de bank een verzoek ingediend tot verlenging van de verhuisfaciliteit. Dit verzoek is op 29 december 2010 door de bank afgewezen in een e-mailbericht aan de adviseur van Belanghebbende, dat inhield:

> "*Zoals zojuist telefonisch besproken, is het niet mogelijk om af te wijken van de voorwaarden van de verhuisfaciliteit zoals vermeld in de Algemene Voorwaarden.*"

In het e-mailbericht van 30 december 2010 waarmee de adviseur de afwijzing aan Belanghebbende doorzond, liet hij weten:

> *"Eerder dan verwacht heb ik gisteren alsnog uitsluitsel ontvangen van [de bank]. Zij houden vast aan de 6 maanden termijn. (…)"*

3.13 Op 4 januari 2011 heeft de adviseur van Belanghebbende zich wederom per e-mail tot Verzekeraar gewend en daarbij onder meer geschreven:

> *"Wij hebben halverwege vorig jaar de problematiek van [Belanghebbende] reeds besproken. (…)*
> *Cliënt heeft geprobeerd om voor 15 februari een woning aan te schaffen maar dat is niet gelukt. Nu is er wel een koop rond gekomen echter de overdracht vindt op 15 juli 2011 plaats. Dat is 5 maanden na de meeneemregeling die [de bank] hanteert. (…)*
> *Jullie hebben [Belanghebbende] op 1 augustus een "overvoervoorstel" gedaan om de polis om te zetten in een beleggingsverzekering. Hij kan zich niet vinden in deze opstelling en meent recht te hebben op 9% conform de polis uit 1994. M.a.w. hij wenst de verzekering onverkort voort te zetten tot 1-12-2014 met als rentevergoeding 9% (…). Bijgaand tref je zijn ondersteunende bevindingen aan. (…)*
> *Ik wil je graag verzoeken deze zaak aan te kaarten bij jullie directie en/of juridische zaken om tot een acceptabel vergelijk te kunnen komen.*
> *P.S. Kort geleden 15/12 aan jullie [naam medewerker] gevraagd met als antwoord: niet mogelijk. Wellicht zonder juridische back up."*

In een bij dit e-mailbericht gevoegd e-mailbericht van Belanghebbende van 3 januari 2011 is onder meer vermeld:

> *"Op verzekerden rust geen enkele verplichting in dit kader om opnieuw een hypothecaire lening tegen 9% bij [de bank] op te nemen ter financiering van de nieuwe woning. De gestelde vervangingstermijn van 6 maanden van [Verzekeraar] bij brief van 2 augustus 2010 slaat nergens op."*

3.14 Hierop heeft Verzekeraar de adviseur van Belanghebbende op 6 januari 2010 per e-mail laten weten:

> *"Ik ga er naar laten kijken door onze juridische afdeling".*

3.15 Bij brief van 15 februari 2011 heeft Verzekeraar Belanghebbende meegedeeld dat, nu hij geen gebruik heeft kunnen maken van de verhuisregeling van de bank, het voor hem niet mogelijk was om zijn levensverzekering voort te zetten. Zij heeft hierbij vermeld dat, om de fiscale vrijstellingen in stand te houden, de verzekering dient te worden omgezet in een beleggingsverzekering. Bij brief van 12 mei 2011 heeft Verzekeraar het voornoemde bij

Belanghebbende in herinnering gebracht. Zij heeft hierbij meegedeeld dat zij drie weken nadien ertoe zou overgaan de levensverzekering van Belanghebbende om te zetten in een beleggingsverzekering, tenzij Belanghebbende vooraf anders zou aangeven.

3.16 Bij brief van 28 november 2011 heeft Verzekeraar Belanghebbende laten weten dat zijn levensverzekering per 1 maart 2011 is omgezet in een beleggingsverzekering.

3.17 Op 21 november 2014 heeft Belanghebbende Verzekeraar verzocht het verzekerd kapitaal (€ 170.168,-) van zijn oorspronkelijke verzekering uit te keren. Verzekeraar heeft daarop de waarde van de beleggingsverzekering (€ 124.529,-) aan Belanghebbende uitgekeerd.

3.18 Belanghebbende vordert dat Verzekeraar wordt gehouden tot vergoeding van de door hem geleden schade van € 75.233,-, vermeerderd met de wettelijke rente vanaf 1 december 2014. Voorts vordert Belanghebbende een vergoeding voor de door hem verrichte inspanningen en het door hem geleden immateriële nadeel.

3.19 De Geschillencommissie heeft de vorderingen afgewezen. Daartoe heeft zij, kort weergegeven, als volgt overwogen. De Voorwaarden [nummer 3] zijn tussen partijen blijven gelden, nu gesteld noch gebleken is dat Belanghebbende heeft ingestemd met de toepasselijkheid van de Voorwaarden [naam 5] en deze een materiële wijziging ten opzichte van de Voorwaarden [nummer 3] inhielden. Verzekeraar was niet gerechtigd de verzekering na aflossing van de hypothecaire geldlening eenzijdig om te zetten in een beleggingsverzekering, in plaats van uitvoering te geven aan artikel 8 van de Voorwaarden [nummer 3]. Zij had Belanghebbende de keuze moeten bieden de verzekering om te zetten in een [naam 4] polis of deze voort te zetten, waarbij over de premiereserve een rente zou worden vergoed op basis van het interbancaire tarief verminderd met 1,5 procentpunt. Door dat niet te doen, is Verzekeraar jegens Belanghebbende toerekenbaar tekortgeschoten. Nu evenwel niet aannemelijk is dat Belanghebbende, wanneer hem de in artikel 8 van de Voorwaarden [nummer 3] bedoelde keuze zou zijn voorgelegd, zou hebben gekozen voor omzetting in een [naam 4] polis en hij in de gegeven omstandigheden met de door Verzekeraar bewerkstelligde omzetting naar een beleggingsverzekering beter af is geweest dan wanneer hij gekozen zou hebben voor voortzetting van de verzekering, kan niet worden aangenomen dat Belanghebbende als gevolg van de tekortkomingen enige schade heeft geleden. Verzekeraar was niet gehouden te zorgen dat Belanghebbende voor zijn nieuwe woning een nieuwe lening met een vergelijkbare rente bij de bank had kunnen afsluiten, zodat deze weer aan de verzekering gekoppeld had kunnen worden. Verzekeraar is ook niet gehouden in te stemmen met een koppeling van de verzekering aan een hypothecaire lening die wordt verstrekt door een andere bank.

4. Beoordeling van het beroep

4.1 Belanghebbende heeft gesteld dat de bestreden uitspraak is verzonden met het poststempel van 14 september 2016. Verzekeraar heeft dit niet betwist. Hiervan uitgaande, is de Commissie van Beroep van oordeel dat het beroep tijdig is ingesteld.

4.2 Het is de Commissie van Beroep niet duidelijk waarom de Geschillencommissie behalve Belanghebbende niet ook zijn echtgenote – die in het klachtformulier naast Belanghebbende als klager is genoemd – in de bestreden uitspraak heeft aangemerkt als partij. Nu hierover evenwel in beroep niet is geklaagd, zal ook de Commissie van Beroep haar niet mede als partij aanmerken.

4.3 Toen Belanghebbende in de gelegenheid werd gesteld om te reageren op de bijlagen bij de brief van 10 mei 2017 van Verzekeraar, is hem meegedeeld dat geen nieuwe stukken of bijlagen bijgevoegd mochten worden. De bijlage bij de reactie van 7 juni 2017 zal de Commissie van Beroep daarom buiten beschouwing laten.

Welke algemene voorwaarden zijn van toepassing op de levensverzekering?

4.4 Verzekeraar heeft ook in beroep betoogd dat op de levensverzekering van Belanghebbende vanaf 2005 niet langer de Voorwaarden [nummer 3] van toepassing zijn maar de Voorwaarden [naam 5]. Voor de beoordeling van de zaak maakt dit – zoals hierna zal blijken – geen verschil. Daarom zal veronderstellenderwijs worden aangenomen dat de Voorwaarden [nummer 3] steeds op de levensverzekering van toepassing zijn gebleven.

Het [naam 1]

4.5 Het [naam 1] van Belanghebbende is een financieel product dat bestaat uit een combinatie van een hypothecaire geldlening en een levensverzekering. Niet in geschil is dat Belanghebbende heeft begrepen dat hij de levensverzekering is aangegaan met Verzekeraar en de overeenkomst van geldlening met de bank. Evenmin is in geschil dat de bank en Verzekeraar niet met elkaar vereenzelvigd kunnen worden en dat Verzekeraar in beginsel niet verantwoordelijk kan worden gehouden voor de wijze waarop de bank uitvoering geeft aan de geldlening.

4.6 Met betrekking tot de in de brochure genoemde 'Meeneemregeling' heeft Belanghebbende uit de in 1994 tegelijkertijd aan hem verstrekte 'Toelichting op de offerte en aanvullende voorwaarden ([nummer 2])' kunnen begrijpen dat deze als 'Verhuisregeling' in de overeenkomst van geldlening was uitgewerkt, althans daarin van toepassing was verklaard. Met deze verhuisregeling wordt voorzien in de mogelijkheid om bij verhuizing naar een andere woning een hypothecaire financiering voor die andere woning mogelijk te maken op zoveel mogelijk dezelfde voorwaarden als voor de oude woning golden. De Commissie van Beroep gaat ervan uit dat, zoals Verzekeraar heeft gesteld en door Belanghebbende niet is weersproken, op de geldlening van Belanghebbende de hiervoor in 3.4 aangehaalde verhuisregeling van toepassing is, althans een regeling met vergelijkbare voorwaarden, zodat na aflossing van de oude lening een maximale termijn van zes maanden gold voor het passeren van de hypotheekakte ten behoeve van de nieuwe lening.

4.7 Belanghebbende heeft zowel uit de brochure als uit de offerte – en voorts uit de Voorwaarden [nummer 3] – redelijkerwijs moeten begrijpen dat er een nauwe samenhang bestond tussen de geldlening en de levensverzekering. Deze nauwe samenhang bestond erin dat Verzekeraar op de betaalde premies, voor zover niet aangewend voor kosten en overlijdensrisicopremie, een rente vergoed kreeg waarvan het percentage gelijk was aan dat van de te betalen hypotheekrente. In verband daarmee werd bij wijziging van de hypotheekrente ook de hoogte van de premie zodanig aangepast, dat daarmee het aan het einde van de looptijd verzekerde bedrag kon worden gespaard. Door deze samenhang betaalde Belanghebbende steeds over het volledige bedrag van de hypothecaire lening fiscaal aftrekbare hypotheekrente, maar ontving hij daarvan steeds een (feitelijk door de bank aan Verzekeraar vergoed) gedeelte terug, evenredig aan het bedrag van de voor de aflossing van de lening bestemde, aan de bank verpande, waarde van de reeds gespaarde premies.

4.8 Uit de hiervoor in 3.6 aangehaalde bepalingen uit de Voorwaarden [nummer 3] volgt dat het percentage van de door Belanghebbende te ontvangen rentevergoeding over de premiereserve slechts gelijk is aan het rentepercentage van de lening, voor zover en zolang als de premiereserve lager is dan het bedrag van de lening (artikel 7 lid 2 onder a). Zodra de premiereserve gelijk is aan het bedrag van de lening – en derhalve het bedrag voor de aflossing gespaard is – vervalt de rentevergoeding ter hoogte van de hypotheekrente en komt daarvoor in de plaats een overeenkomstig artikel 8 lid 1 sub b te berekenen vergoeding (artikel 7 lid 2 onder b).

4.9 Hoewel dat niet met zoveel woorden in de Voorwaarden [nummer 3] tot uitdrukking is gebracht, brengt de samenhang tussen de verzekering en de geldlening voorts mee dat als Belanghebbende met toepassing van de door de bank gehanteerde verhuisregeling een hypothecaire financiering voor een andere woning verkrijgt, de levensverzekering zoveel mogelijk ongewijzigd wordt voortgezet en de nieuwe lening daarbij in de plaats komt voor de oude lening. Ook Verzekeraar is hiervan uitgegaan, zoals blijkt uit haar bericht van 2 augustus 2010 in antwoord op het bericht van 28 juli 2010 van de adviseur van Belanghebbende.

4.10 Het geschil tussen partijen spitst zich toe op de volgende vragen:
1. Valt aan Verzekeraar te verwijten dat ten behoeve van Belanghebbende geen toepassing is gegeven aan de verhuisregeling?
2. Wat zijn de gevolgen voor de levensverzekering indien de geldlening volledig wordt afgelost en geen toepassing wordt gegeven aan de verhuisregeling?
De eerste door Belanghebbende aangevoerde beroepsgrond (I) betreft vraag 2, terwijl de tweede en de derde beroepsgrond (II resp. III) betrekking hebben op vraag 1.

Valt aan Verzekeraar te verwijten dat ten behoeve van Belanghebbende geen toepassing is gegeven aan de verhuisregeling?

4.11 Volgens Belanghebbende is de termijn van zes maanden waarbinnen hij met de bank tot overeenstemming zou moeten komen over het afsluiten van een nieuwe hypothecaire geldlening niet door de bank gesteld maar door Verzekeraar, namelijk in haar brief van 2 augustus 2010. Belanghebbende ziet er evenwel aan voorbij dat Verzekeraar met die brief slechts reageerde op het e-mailbericht van 28 juli 2010 van de adviseur van Belanghebbende, waarin deze meedeelde dat de bank bereid was om de lening op dezelfde voorwaarden mee te laten nemen mits de hypotheekakte voor de nieuwe lening binnen zes maanden door de notaris zou worden verleden. Ook uit het bericht van de adviseur van Belanghebbende van 30 december 2010 aan Belanghebbende en het daarbij gevoegde bericht van de bank van 29 december 2010 blijkt dat de termijn van zes maanden werd gesteld door de bank. Voorts blijkt het uit het bericht van 4 januari 2011 van de adviseur, waarin deze immers spreekt van "de meeneemregeling die [de bank] hanteert". Belanghebbende heeft verder gesteld dat de bank bij het noemen van de termijn zou hebben gehandeld op instructie van Verzekeraar, maar tegenover de betwisting van Verzekeraar heeft hij deze stelling niet nader onderbouwd, zodat zij dient te worden verworpen.

4.12 Belanghebbende voert verder aan dat Verzekeraar niet ermee kon volstaan Belanghebbende zes maanden de tijd te geven om met de bank tot overeenstemming te komen, omdat voor die termijn geen juridische grondslag bestaat. Hij wijst erop dat de meeneemregeling zoals opgenomen in de brochure geen beperking kent tot zes maanden en dat die termijn ook niet voortvloeit uit een redelijke en billijke uitleg van de overeenkomst(en).
De Commissie van Beroep verwerpt dit bezwaar. Aan de brochure kon Belanghebbende in redelijkheid niet het vertrouwen ontlenen dat hij de geldlening te allen tijde zou kunnen meenemen naar een andere woning, zonder enige beperking in tijd. Uit de tegelijk met de brochure aan Belanghebbende verstrekte 'Toelichting op de offerte en aanvullende voorwaarden ([nummer 2])' bleek dat de bank voor de geldlening een op aanvraag verkrijgbare verhuisregeling hanteerde die Belanghebbende "in beginsel" de mogelijkheid bood om de geldlening mee te nemen. Het had Belanghebbende dan ook duidelijk moeten zijn dat aan de aldus bij de geldlening overeengekomen mogelijkheid tot het meenemen van de geldlening zekere beperkingen, zoals een termijn, konden zijn gesteld. Het ligt voor de hand dat de bank er ook een redelijk belang bij heeft om na aflossing van de lening niet te lang in onzekerheid te verkeren over het al dan niet (alsnog) voortzetten ervan.

4.13 Belanghebbende verwijt Verzekeraar voorts dat zij ten onrechte heeft nagelaten druk uit te oefenen op de bank om tot een nieuwe lening te komen en, als dit niet mogelijk was, een andere bank aan te dragen waarmee een lening kon worden gesloten.
Dit verwijt is niet terecht. Uit hetgeen in deze procedure is gebleken over de contacten tussen Belanghebbende en de bank kan niet worden afgeleid dat de bank zich in redelijkheid niet op het standpunt heeft kunnen stellen dat Belanghebbende slechts van de verhuis-regeling gebruik kon maken binnen zes maanden na de aflossing van de lening, dus omstreeks 15 augustus 2010. Zoals hiervoor overwogen, kan Verzekeraar voorts in

beginsel niet verantwoordelijk worden gehouden voor de wijze waarop de bank uitvoering geeft aan de geldlening. Van omstandigheden die meebrengen dat Belanghebbende in dit geval van Verzekeraar inspanningen mocht verwachten om de bank tot een andere opstelling te bewegen, is naar het oordeel van de Commissie van Beroep niet gebleken. Daartoe is niet voldoende dat Verzekeraar de offerte indertijd heeft gedaan namens (de rechtsvoorganger van) de bank. Niet gebleken is ook dat Belanghebbende Verzekeraar (tijdig) om zodanige inspanningen heeft verzocht. Zo valt uit het e-mailbericht van 4 januari 2011 van de adviseur van Belanghebbende en het daarbij gevoegde bericht van 3 januari 2011 van Belanghebbende niet af te leiden dat Belanghebbende van Verzekeraar verlangde dat zij zich zou inspannen om de bank op andere gedachten te brengen, maar veeleer dat hij wilde dat de verzekering ook zonder geldlening ongewijzigd zou worden voortgezet. Om die reden is de door Belanghebbende benadrukte omstandigheid dat Verzekeraar op 6 januari 2010 heeft laten weten dat zij de zaak zou voorleggen aan haar juridische afdeling dan ook niet van belang.
Er bestaat geen grond om te oordelen dat Verzekeraar gehouden was om een andere bank aan te dragen om de geldlening in combinatie met de hypotheekverzekering bij Verzekeraar voort te zetten. Uit hetgeen in de brochure is vermeld over de mogelijkheid om bij koop van een nieuwe woning de spaarverzekering aan de hypotheek te koppelen, in combinatie met hetgeen in de toelichting op de offerte over de verhuisregeling was vermeld, komt met voldoende duidelijkheid naar voren dat het ging om een door de bank geboden mogelijkheid om de financiering ‘mee te nemen’, en dus niet om een mogelijkheid om naar een andere bank over te stappen. Overigens heeft Verzekeraar ter zitting onweersproken gesteld dat er in 2010 geen andere banken meer waren die bereid waren om geldleningen in het kader van het Hypotheekplan aan te gaan.

4.14 Ten slotte deelt de Commissie van Beroep niet de opvatting van Belanghebbende dat de brief van 2 augustus 2010 van Verzekeraar in reactie op het bericht van 28 juli 2010 van de adviseur van Belanghebbende in de gegeven omstandigheden onvoldoende duidelijk is geweest.

4.15 Het voorgaande brengt mee dat de beroepsgronden II en III worden verworpen.

De gevolgen van volledige aflossing van de geldlening zonder toepassing van de verhuisregeling

4.16 Wanneer ervan wordt uitgegaan dat op de hypotheekverzekering ook na 2005 de Voorwaarden [nummer 3] van toepassing waren, dient aan de hand van die voorwaarden te worden bezien wat de gevolgen voor de verzekering waren van de aflossing van de geldlening zonder dat de bank vervolgens met toepassing van de verhuisregeling op dezelfde voorwaarden een nieuwe lening verstrekte ter financiering van een andere woning.

4.17 De Geschillencommissie heeft overwogen dat Belanghebbende ingevolge artikel 8 van de Voorwaarden [nummer 3] de keuze had moeten krijgen de verzekering om te zetten in een [naam 4] polis of de verzekering voort te zetten, waarbij over de premiereserve een rente zou worden vergoed op basis van het interbancaire tarief verminderd met 1,5 procentpunt.

Belanghebbende acht dit onjuist, doch ten onrechte. Er is geen reden om aan te nemen dat, zoals Belanghebbende meent, pas sprake kan zijn van voortzetting van de verzekering in de zin van artikel 8 van de Voorwaarden [nummer 3] als de verzekering eerst is onderbroken. Verder verwerpt de Commissie van Beroep de opvatting van Belanghebbende dat aflossing van de lening niet tot gevolg heeft dat 'de premiereserve tenminste gelijk is aan het bedrag der lening' (zoals omschreven in de aanhef van artikel 8 lid 1) en dat dit laatste zich pas zou voordoen als de premiereserve gelijk is aan het oorspronkelijke bedrag van de lening (€ 170.162,-). Uit de omschrijving van het begrip 'lening' in artikel 1 van de voorwaarden blijkt immers dat aflossingen wel degelijk van belang zijn en dat het erom gaat voor welk bedrag de hypotheekverzekering tot aflossingszekerheid dient. Na de aflossing van de lening is het pandrecht op de verzekering geëindigd, zodat de verzekering niet langer strekte tot zekerheid voor de aflossing van enig bedrag. Dat bracht mee dat Verzekeraar nog slechts gehouden was om Belanghebbende bij voortzetting van de verzekering de hiervoor bedoelde keuze te bieden. Dit strookt ook met de vermelding in de offerte dat de rentevergoeding zou worden gewijzigd bij aflossing van de hypotheek.

4.18 Het voorgaande brengt mee dat ook beroepsgrond 1 moet worden verworpen.

Slotsom

4.19 De slotsom is dat de door Belanghebbende aangevoerde beroepsgronden falen. Nu Belanghebbende ook overigens geen argumenten heeft aangevoerd op grond waarvan moet worden geoordeeld dat de Geschillencommissie de vorderingen van Belanghebbende ten onrechte heeft afgewezen, zal de Commissie van Beroep de bestreden beslissing handhaven.

5. Beslissing

De Commissie van Beroep handhaaft de bestreden beslissing.